

Magyar Elektrotechnikai Egyesület

Magyar Elektrotechnikai Egyesület
Hungarian Electrotechnical Association
1075 - Budapest, Madách Imre út 5. III. emelet
Tel.: 353-0117, Fax.: 353-4069
E-mail: mee@mee.hu

A MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI EGYESÜLET VÉLEMÉNYE

Észrevételek:

RÁTAI ATTILA: Navigálás a változó előírások tengerében XXII.
Evickelés a jogszabályok örvényeiben II.
(VL. 2014.9 sz.)

A) A cikk bevezető képe nem szakmai lapba való bulvár stílusú, félrevezető, *szakmailag hibás!*
A laikus felhasználót (*Mari néni*) a **KLÉSZ** semmire nem kötelezi! A **KLÉSZ**, azaz **8/1981. (XII.27.) IpM** rendelet a fogyasztó feladatai között ezt írja:

26. § (1) A fogyasztó köteles az ingatlankezelőnek az érintésvédelem szerelői ellenőrzését, illetve szabványossági felülvizsgálatát végző megbízottját bérleményébe beengedni, annak tevékenységét elősegíteni és a bérleményben használt villamos fogyasztóberendezéseket a felülvizsgálónak megmutatni.

27. § A háztartási fogyasztók feladatát képezi - a 26. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakon túlmenően - az általa használt fogyasztóberendezéseknek

- rendszeres, legalább hatévenkénti **ellenőriztetése**
- az áram-védőkapcsoló működőképességének az ellenőrző gomb megnyomásával való ellenőrzése, valamint
- a tapasztalt, illetve felderített hibák és rendellenességek elhárításáról való gondoskodás.

A laikus fogyasztótól, (mai szóval: felhasználótól) nem várható el, hogy olyan mértékben tisztába legyen a műszaki előírásokkal, mint egy szakember, ha ki is oktatják – akkor sem! De a társasház, lakóház stb. üzemeltetőjétől, kezelőjétől, közös képviselőjétől (akiknek e témakörben **OKJ**-s vizsgát is kell tenniük!) elvárható, és kötelességük e vizsgálatok **elvégeztetése!** A laikus fogyasztónak (azaz a „megviccelt Mari néni”)-nek viszont csak egy kötelezettsége van: e vizsgálatokat lehetővé tenni! (De nem kell tudnia, hogy mi az az ellenőrző gomb!)

„Amennyiben nem lakásokról, de nem is munkahelyekről van szó – például lépcsőházak, mosókonyhák stb. –, akkor legalább negyedévente kell ellenőrizni az áram-védőkapcsolókat. A fogyasztónak... Az, hogy ki a fogyasztó, akinek ezt el kell végeznie, számomra nem derült ki. Gondolok itt arra, hogy egy 20 lakásos társasház esetében melyik fogyasztónak kell ellenőriznie a pincében lévő dugalj áram-védőkapcsolóját?”

Érthetetlen, hogy a szerzőnek ez mért nem derült ki, hiszen ő maga hívja meg a **KLÉSZ 23. § (1)** bekezdését:

„Megjegyzendő, hogy az ingatlankezelő feladatai közé tartozik az épület érintésvédelmi rendszerének rendszeres ellenőrzése (KLÉSZ 23. § 1).”

A **KLÉSZ** az ingatlankezelő (azaz aktualizálva: tulajdonos, üzemeltető, közös képviselő stb.) feladatait így határozza meg:

- 23. § (1)** Az ingatlankezelő gondoskodik az épület érintésvédelmi rendszerének a
- rendszeres ellenőrzéséről,
 - karbantartásáról,
 - szükség szerinti javításáról.

Tehát a közös helyiségek (pince, lépcsőház, udvar, hőközpont/kazánház, tetőtér/ padlás, egyterű garázs stb.) ellenőrzését nem „a fogyasztónak” kell elvégeznie, hanem az előbb felsorolt személyeknek kell gondoskodnia annak elvégzéséről!!!

B) A szerző a továbbiakban részletesen foglalkozik a **8/1981. (XII.27.) IpM** rendelet, címe: **Kommunális- és Lakóépületek Érintésvédelmi Szabályzata** (röviden: **KLÉSZ**) előírásaival. A rendelet nagyon régi, több mint 30 éves többször módosított műszaki tartalmú jogszabály. A kiadása idején megfelelt az akkori hazai jogi és műszaki környezetnek, így összhangban volt az akkor érvényes MSZ 172 szabvánnyal. A **KLÉSZ** kiadása óta lényeges változások többek között: új munkavédelmi törvény van hatályban, és 2003-ban érvénybe helyezték a villamos létesítéssel foglalkozó **MSZ HD 60364** jelű európai szabványsorozatot; ugyanakkor visszavonták az MSZ 172 szabványt. Többször is új **OTSZ** került kiadásra

A szerző a **KLÉSZ**-szel kapcsolatban a következőket állítja:

„A **KLÉSZ**-nél nem az számít, hogy folyik-e munkavégzés vagy sem, hanem az energiaellátás módja, a rendeltetés, illetve bizonyos esetekben az, hogy mekkora az épület villamos teljesítménye.” Majd:

„Csak röviden, ismétlésül: a rendelet szerint a munkáltató felelőssége gondoskodni a villamos berendezés szerelői ellenőrzéséről 6 évente. Ebből a szempontból tehát mindegy, hogy folyik-e a jogszabály szerinti munkavégzés, vagy sem - 6 évente szerelői ellenőrzés szükséges. Lakás, közösségi rész, kommunális épület, munkahely - csak az a különbség, hogy kinek a felelőssége gondoskodni a jogszabályban előírt 6 évenkénti szerelői ellenőrzésről. Ha esetleg nem írtam volna: hatévente szerelői ellenőrzés szükséges!”

Ez 1981-ben igaz volt, ma már nem, illetve nem ilyen egyértelmű a helyzet. A jelenleg hatályos munkavédelemről szóló **1993. évi XCIII.** törvény az **54.§ (2) ... (5)** bekezdéseiben ugyanis munkahelyeken kötelezően előírja a munkavédelmi célú kockázatelemzést.

A jelenlegi jogi szabályozás alapján annak eldöntése, hogy egy létesítmény a **KLÉSZ** hatálya alá tartozó kommunális létesítménynek vagy más értelemben vett munkahelynek minősülnek-e, nem villamos, hanem általános munkavédelmi kérdés. A munkavédelemről szóló **1993. évi XCIII.** törvény **87.§ 5.** pontja szerint *munkahely* minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a földalatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak. Ezt kiegészítve: a munkahelyen a munkavállalók állandóan jelen vannak, vagy gyakran (pl. naponta, napszakonként) tartós ideig munkát végeznek.

A munkavédelmi kockázatelemzésben az üzemelés biztonsági szempontjait vizsgálva a **villamos jellegű veszélyeket is elemezni kell**; figyelembe véve a helyi sajátosságokat, speciális üzemi körülményeket (pl. durva környezeti igénybevételek stb.). A kockázatelemzés alapján az adott létesítmény, cég, gazdasági társaság felelős munkavédelmi szakemberének kell eldönteni, *azaz az üzemeltető, illetve a tulajdonos felelőssége*, hogy a vizsgált létesítményt vagy annak egyes részeit munkahelynek, vagy kommunális létesítménynek tekintik-e.

www.mee.hu

1075 Budapest, Madách Imre út 5. III.em.
Tel.: 353-0117
Fax: 353-4089
e-mail: mee@mee.hu, www.mee.hu

Bankszámla: 12010501 - 01103302 - 00100007
Adóigazgatási szám: 19815754-2-42
KSH: 19815754-9412-529-01
Bejegyezve a Fővárosi Bíróságon 60.421
Közhasznú Társadalmi Szervezet

Ha az adott létesítmény egésze vagy bizonyos részei nem minősülnek munkahelynek, akkor ezeknél az érintésvédelmi ellenőrzésre a **KLÉSZ** előírásain nincs túlmenő követelmény. Ha azonban munkahelynek minősül az adott létesítmény vagy egyes részei, akkor ezek esetében be kell tartani a **14/2004 (IV.19.) FMM** rendelet **5/A § (3)** bekezdés *a), b)* és *c)* pontjainak előírásait is.

A **KLÉSZ 26.§ (4)** bekezdése azonban azt is előírja:

„A rendelet hatálya alá tartozó épületekben levő munkahelyek fogyasztói vezetékhalozatán az érintésvédelem szabványossági felülvizsgálatát a Munkavédelmi Szabályzatban előírt gyakorisággal kell végezni.”

A vállalati Munkavédelmi Szabályzat készítésének kötelezettsége ma már megszűnt, de helyi munkavédelmi jellegű szabályozás és kockázatelemzés készítése kötelező. Ennek alapján, tehát mindig egyedileg kell meghatározni, hogy egy létesítményt vagy egyes részeit (pl. konyha, mosoda, hőközpont stb.) hova sorolunk be, és milyen gyakorisággal, milyen vizsgálatokat kell végezni. Műszakilag a szabványossági felülvizsgálatok előírása akkor indokolt, ha az adott munkahelyen pl. számolni kell az ott lévő olvadóbiztosítók szakszerűtlen cseréjével, a védővezetők sérülésével, a rögzített fogyasztóberendezések áthelyezésével vagy gondatlan használatból eredő nagyobb igénybevétellel

Sajnos tény, hogy a **KLÉSZ 26.§ (3) a)** bekezdése és a **14/2004.(IV.19.) FMM** rendelet **5/A.§ (3) a)** bekezdése között ellentmondás van az áram-védőkapcsoló szerelői ellenőrzésének gyakoriságáról, ezt három, illetve egy hónapi időközökben állapítják meg. Az áram-védőkapcsolók egy vagy három havonkénti szerelői ellenőrzése a korszerű készülékek esetében műszakilag indokolatlan! A szakemberek gyakorlati tapasztalata alapján ezt a vizsgálatot elegendő lenne évente legfeljebb kétszer (pl. az óra átállításakor), de *legalább egyszer* elvégezni!

C) Lényeges szemléletváltozás következett be az utóbbi években az egyenpotenciálú hálózatokkal kapcsolatban is! A szerző szerint a szerelői ellenőrzés során:

„Egyenpotenciálra hozás esetén:

Megtekintéssel kell ellenőrizni 1) az EPH csomópont állapotát, 2) az épület fém csővezetékrendszere be vannak-e kötve az EPH hálózatba, 3) a vízőra át van-e hidalva.”

A szerző itt követi az MSZ 172 szabvány 5.2.2.1. szakaszának előírásait, azonban e követelmények az új európai szabványok bevezetése után több vonatkozásban többször is megváltoztak. Jelenleg Az **MSZ HD 60364-4-41:2007** szabvány **411.3.1.1.** szakasza és az **MSZ HD 60364-5-54:2012** szabvány **544.** fejezete írja elő az egyenpotenciálú összekötés műszaki követelményeit. Lényeges változások a korábbi előírásokhoz képest:

- Az MSZ 172 szabvány bizonyos feltételek teljesítése esetén megengedte a vízvezetéki csőhálózat érintésvédelmi célú alkalmazását: a 3.2.2.2. szakaszban a földelés céljára, a vízmérő óra áthidalásával; illetve a 3.2.3.2. szakaszban védővezető céljára. 2012 óta az **MSZ HD 60364-5-54** szabvány ezt nem engedi meg, lásd az **542.2.6.** és az **543.2.3.** szakaszokat! Ennek következtében a vízórák áthidalása ma már nem követelmény!
- Változott az un. EPH-hálózat neve és kialakítási rendszerében: Az új szabványban nincs EPH-hálózat, EPH-gerincvezető, EPH-vezető, EPH-csomópont stb. A szabvány az **544.** fejezetében EPH-vezetékek helyett: Védőösszekötő-vezető elnevezést használja. A szabvány **B** mellékletének **B54.1.** ábrája jól szemlélteti a földelőberendezések, védővezetők és egyenpotenciálú összekötések kialakításának rendjét. Nem kell kiépíteni külön egyenpotenciálú hálózatot, a fő földelőkapocshoz csatlakoznak a védőösszekötő vezetők is.

www.mee.hu

1075 Budapest, Madách Imre út 5. III.em.
Tel.: 353-0117
Fax: 353-4069
e-mail: mee@mee.hu, www.mee.hu

Bankszámla: 12010501 - 01103302 - 00100007
Adóigazgatási szám: 19815754-2-42
KSH: 19815754-9412-529-01
Bejegyezve a Fővárosi Bíróságon 60.421
Közhasznú Társadalmi Szervezet

Ha távolabbi helyszínen szükséges védőösszekötő-vezetők alkalmazása, akkor ezt közvetlenül a villamos szerkezet testéhez lehet csatlakoztatni, ezen keresztül jut majd el a fő földelő kapcsolhoz. Lásd a szabvány **54.1. a, b, és c** ábráját is! Természetesen a szabványelőírások alapján ezt az új kialakítású egyenpotenciálú rendszert is ellenőrizni kell, igaz, hogy az esetenkénti bonyolultabb kialakítás miatt, ez nehezebb feladatot jelent a felülvizsgálónak.

D) Ki végezheti a felülvizsgálatokat? A szerző szerint:

„Magyarországon a "lakó- és kommunálisépületek, ipari létesítmények érintésvédelmi vizsgálatát" az egyes ipari és kereskedelmi tevékenységek gyakorlásához szükséges képesítésekről szóló 21/2010. (V. 14.) NFGM rendelet mellékletének 10/5 pontja szerint "Érintésvédelmi, erősáramú berendezés szabványossági felülvizsgáló" végezheti.

(Az erősáramú berendezés szabványossági felülvizsgálója képesítés megfeleltetése az erősáramú berendezések időszakos felülvizsgálója képesítés, az azóta már hatályon kívül helyezett 15/2008. (VIII.3.) SZMM rendelet szerint.) Ezek szerint érintésvédelmi felülvizsgálatot mind ÉV-s, mind EBF-es végzettséggel lehet végezni, erről is beszéltünk már.”

Meglepve olvassuk a szerző állítását: „érintésvédelmi felülvizsgálatot mind ÉV-s, mind EBF-es végzettséggel lehet végezni” Röviden: ez nem igaz! Ez félrevezetés! Ilyen soha sem volt, és nem is várható!

Amint ez köztudott: Magyarországon közel 50 évvel ezelőtt, a hatvanas években alakult ki a felülvizsgálati rendszer és vele együtt a felülvizsgálók képzése. **Mindig is külön tanfolyamokon képezték ki az ÉV-felülvizsgálókat és az EBF-felülvizsgálókat.** Különböző tananyagból készültek fel, külön kellett vizsgázni és a képesítést is így kapták:

- „jogosultságot nyert a villamos berendezések érintésvédelmi ellenőrzésére”, vagy:
- „tűzvédelmi felülvizsgálat elvégzésére jogosítást nyert”

Tehát a mai napig minden esetben a felülvizsgálók külön-külön kaptak jogosításokat az egyikre vagy a másikra. Mindkettőre csak abban az esetben, ha mindkettőből külön vizsgát tettek! A két tanfolyam tananyagában vannak közös részek, de lényeges különbségek vannak köztük: az **ÉV** az érintésvédelmi kérdésekkel foglalkozik elsősorban és a vizsga előtt mérési gyakorlatot is kell végezni, az **EBF** pedig a villamos berendezések általános szabványos állapotát vizsgálja, biztonsági és tűzvédelmi szempontból – így pl. kiemelt szempont a túláramvédelem, keresztmetszetek stb.

Való igaz, a szerző által idézett **21/2010. (V. 14.) NFGM** rendelet mellékletének pontja így szól: "Érintésvédelmi, erősáramú berendezés szabványossági felülvizsgáló"

Ennek a szerencsétlenül megfogalmazott szövegnek a helyes értelmezése:

Erősáramú berendezések érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálója, ahogy a melléklet 10/6. pontjában is ez szerepel: Erősáramú berendezések időszakos felülvizsgálója.

Egyébként minden, ezzel a kérdéssel foglalkozó jogszabály, így a már hatálytalan 5/1997. (III. 5.) IKIM rendelet, és a hatályos **27/2012. (VIII. 27.) NGM**, valamint a **150/2012. (VII. 6.)**

Korm. rendeletek külön kezelik a két képesítést.

Tehát röviden összefoglalva:

- **ÉV szabványossági felülvizsgálatot csak ÉV szakképesítésű személy végezhet,**
- **akinek csak EBF szakképesítése van az nem végezhet ÉV szabványossági felülvizsgálatot!**

E) Idézetek a cikkből:

E1) „Mit kell és mit nem kell-elvégezni? Nem kell elvégezni az erősáramú berendezések időszakos felülvizsgálatát. Ezt az OTSZ-ben meghatározott időszakonként kell megtenni, de csak a létesítést, üzembe helyezést követően, előtte nem! Ezt az iratot szokták még tűzvédelmi iratnak is hívni.”

Véleményünk szerint az aláhúzott mondatnak ebben a szöveggörnyezetben nincs értelme (valami hiányzik belőle?).

E2) Ezt követően a szerző a szolgáltatandó dokumentációkat foglalja össze:

„Tehát a következő iratok keletkeznek”. Az itt következő felsorolás és a hivatkozások azonban helytelenek vagy tévesek! A vizsgálatok végzését és ezekről dokumentáció készítését kötelező erővel nem a szabványok (különösen nem a visszavont szabványok!), hanem a hatályos jogszabályok írják elő. Ezt figyelembe véve, a helyes felsorolás a következő:

Első ellenőrzés használatbavételkor,

A villamos berendezés létesítésének befejezésekor, használatba vételkor kell elvégezni az első ellenőrzést. Ekkor a fővállalkozó kivitelezőnek a következő dokumentációkat kell szolgáltatni:

- érintésvédelmi szerelői ellenőrzés bizonylata (nem kell minden esetben külön dokumentálni!)
 - a **14/2004.(IV.19.) FMM** rendelet **2.§ i)** és az **5/A. § (1)** bekezdése alapján;
- érintésvédelmi minősítő irat (magában foglalja a szerelői ellenőrzést is),
 - a **14/2004.(IV.19.) FMM** rendelet **2.§ j)** és az **5/A. § (2)** bekezdése alapján;
- villámvédelmi minősítő irat,
 - a **28/2011.(IX.6.) BM** rendelet **(OTSZ) 226. § (1) a),b)** bekezdése és a **227.§-a** alapján;
- elektrosztatikus feltöltődés elleni védelemről szóló minősítő irat
 - a **28/2011.(IX.6.) BM** rendelet **(OTSZ) 231- 233. §-a** alapján;az **A** és **B** tűzveszélyességi osztályba sorolt tésékben, ahol kötelező az elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem létesítése, ott üzembe helyezés előtt ezt is ellenőrizni és dokumentálni kell
- különféle mérési jegyzőkönyvek, az elvégzett üzemi működési próbák és ellenőrzések jegyzőkönyve, a beépített szerelvények, berendezések, burkolatok, egyéb tartozékok jótállási jegyei, a közüzemi mérőórák jótállási jegyei, hitelesítési jegyzőkönyvei stb.
 - a **191/2009. (IX. 15.) Korm.** rendelet **33. § (3)** bekezdése alapján.
- Az első ellenőrzés tartalmát és műszaki követelményeit az **MSZ HD 60364-6:2007** szabvány 61. fejezete tartalmazza.

Időszakos felülvizsgálatok

Rendszeresen ismétlődő felülvizsgálatok, ezeket nem kell feltétlenül azonos időpontban végezni! A vizsgálatok elvégzéséről/elvégeztetéséről a tulajdonosnak, üzemeltetőnek kell a jogszabályokban előírt (vagy szükség szerint annál sűrűbb) időközökben gondoskodnia. A vizsgálatokról készítendő dokumentációk:

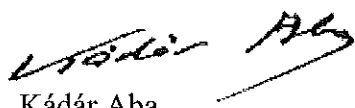
- érintésvédelmi szerelői ellenőrzés bizonylata (nem kell minden esetben külön dokumentálni!)
 - a **14/2004.(IV.19.) FMM** rendelet **2.§ i)** és az **5/A. § (1) és (3)** bekezdése alapján;
- érintésvédelmi minősítő irat (magában foglalja a szerelői ellenőrzést is),
 - a **14/2004.(IV.19.) FMM** rendelet **2.§ j)** és az **5/A. § (1) és (3)** bekezdése alapján;
- az erősáramú berendezések szabványos állapotának (tűzvédelmi jellegű) felülvizsgálatáról készült jegyzőkönyv és minősítő irat
 - a **28/2011.(IX.6.) BM** rendelet **(OTSZ) 213. § (2)** bekezdése alapján;

- villámvédelmi minősítő irat,
– a 28/2011.(IX.6.) BM rendelet (OTSZ) 226. § (1) c) bekezdése, a 227.§-a és a 228§-a alapján;
- elektrosztatikus feltöltődés elleni védelemről szóló minősítő irat
– a 28/2011.(IX.6.) BM rendelet (OTSZ) 231- 233. §-a alapján.
(az A és B tűzveszélyességi osztályba sorolt térségekben, ahol kötelező az elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem létesítése, ott ezt is rendszeresen felülvizsgálni és dokumentálni kell!)
- Az időszakos, rendszeresen ismétlődő felülvizsgálatok tartalmát és műszaki követelményeit az MSZ HD 60364-6:2007 szabvány 62. fejezete, valamint az MSZ 10900:2009 szabvány tartalmazza.

F.) A szerző gyakran hivatkozik visszavont szabványokra anélkül, hogy felhívta volna figyelmet arra, hogy az adott szabvány már nincs érvényben. Ugyancsak nem beszélt arról, hogy egy visszavont szabványnak milyen alkalmazási lehetőségei vannak, mikor célszerű, vagy mikor kell alkalmazni és az alkalmazás milyen felelősséggel jár. *A visszavont szabványok nem érvényesek, de szükség esetén alkalmazhatók! A szerzőnek ezzel kapcsolatban tájékoztatást kellett volna adnia!*

G.) Egy műszaki előírásokat ismertető cikknek célja csak az lehet, hogy ezek értelmezését, okainak megvilágítását és ezek közötti eligazítást szolgáljanak. A jelen cikk-sorozat ezeket meg se kísérli, hanem a rendelkezések egyes szövegrészeit kivágva, lehetőleg köztük lévő látszólagos ellentétet kiemelve közli, s a műszaki logika kimutatása helyett az egésznek bürokrácia-jelleget ad, ezáltal még jobban összezavarhatja a jogszabályok és szabványok világában járatlan olvasót. A szerző ebben a cikkben nem jó irányba navigálja az evickelő kollégákat. A lap *főszerkesztőjének a felelőssége*, hogy mindig ellenőrzött, lektorált írások jelenjenek meg a lapjában! Ez esetben ez valószínűleg elkerülte a figyelmét. Ezért kérjük a főszerkesztőt, hogy a jövőben gondosan ellenőrizték/ellenőriztessék felkészült szakemberekkel megjelenés előtt a cikkeket.

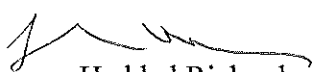
Budapest, 2014. szeptember 27.

Kádár Aba
az ÉV MuBi tb. elnöke

Dr. Novothny Ferenc
az ÉV. MuBi vezetője

Haddad Richard
MEE főtitkára

Garai János
az EBSZ elnöke